

JAUNATNES NOZARES STRATĒGIJA 2030. GADAM

Veicinot Eiropas Padomes vērtību pieņemšanu jauniešu vidū

Jebkuras
demokrātiskas
sabiedrības ilgtspējības
pamatā ir tās jauniešu
kreativitāte, dinamisms,
sociālā atbildība un
kompetence

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

JAUNATNES NOZARES STRATĒGIJA 2030. GADAM

**Veicinot Eiropas Padomes vērtību
pieņemšanu jauniešu vidū**

French edition

*Stratégie 2030 du secteur jeunesse-Permettre aux jeunes de s'engager
sur les valeurs du Conseil de l'Europe*

| Cover and layout: Documents and Publications Production
| Department (SPDP), Council of Europe
|

| This publication has not been copy-edited by the SPDP Editorial
| Unit to correct typographical and grammatical errors.
|

| Council of Europe, 2023
| Printed at the Council of Europe

Saturs

PRIEKŠVārDS	5
JAUNATNES NOZARES STRATĒĢIJAS 2030. GADAM ĪSTENOŠANA, 2020. GADA 23. JANVĀRĪ, STRASBŪRĀ	7
REZOLŪCIJA PAR EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES STRATĒĢIJU 2030. GADAM (CM/RES(2020)2)	9
EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES STRATĒĢIJA 2030. GADAM PRIEKŠVĒSTURE	19

Priekšvārds

Eiropas Padome vienmēr ir uzskatījusi, ka jaunieši ir vērtīgs ieguldījums sabiedrībā un spēks pozitīvām pārmaiņām. Šī filozofija ir bijusi daudzu iniciatīvu pamatā, kas tiecās paaugstināt jauniešu potenciālu, nodrošināt viņu intereses mūsu kopienās un sabiedrībā un palīdzēt jauniešiem pēc iespējas pilnīgāk izmantot cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu.

Mūsu darbs ir veltīts jauniešiem, un viņi no tā gūst labumu. Šī iemesla dēļ viņi spēj aizsargāt un stimulēt vērtības, kuras aizstāv Eiropas Padome, vērtības, kuras ir arvien svarīgākas pieaugoša populisma un demokrātiskas atsvešinātības laikmetā.

Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam mērķis ir atjaunot plurālistisku demokrātiju, garantēt jauniešiem piekļuvi tiesībām, veicināt kopdzīvi mierīgā un iekļaujošā sabiedrībā un stiprināt darbu ar jaunatni, vienlaikus saglabājot spēju reaģēt uz jaunām tendencēm un problēmām, kas rodas mūsu strauji mainīgajā pasaulē.

Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģija 2030. gadam palīdzēs dalībvalstīm izstrādāt mūsu organizācijas standartiem atbilstošu jaunatnes politiku. Ar šo vienoto, bet konkrēto pieeju problēmu, ar kurām saskaras jaunieši, risināšanai Eiropas Padome turpinās mērķtiecīgi ieguldīt resursus jauniešos, stiprinot viņu spējas mūsu kopīgo Eiropas vērtību garā.

Marija Pejčinoviča Buriča
Eiropas Padomes
ģenerālsēkretāre

Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam īstenošana, 2020. gada 23. janvārī, Strasbūrā

No kreisās uz labo:

*Jaunatnes konsultatīvās padomes (CCJ) priekšsēdētāja vietnieks
Džordžios Hatžijeorģiju (Giorgios Chatzigeorgiou), (2018-19);
Eiropas Jaunatnes koordinācijas komitejas (CDEJ) priekšsēdētāja
Mirjama Teuma (Miriam Teuma), (2018-19);
ģenerālsēkretāre Marija Pejčinoviča Buriča (Marija Pejčinović Burić);
Vienotās jaunatnes padomes (CMJ) un CCJ priekšsēdētāja Anja
Olina Pape (Anja Olin Pape), (2018-19); CDEJ priekšsēdētāja
vietnieks Ivans Hromada (Ivan Hromada), (2018-19).*

Rezolūcija par Eiropas Padomes jaunatnes nozares stratēģiju 2030. gadam (CM/Res(2020)2)

(Pieņemta Ministru komitejas 2020. gada 22. janvāra Ministru vietnieku 1365. sanāksmē)

Ministru komiteja,

ņemot vērā valdību vadītāju un Eiropas padomes valdības 3. samītā 2005. gada maijā Varšavā pieņemto deklarāciju un rīcības plānu, kurā jo īpaši norādīts, ka "Eiropas Padome turpinās attīstīt savu unikālo pozīciju jaunatnes jomā";

ņemot vērā Ministru komitejas deklarāciju, kas pieņemta 2019. gada maijā Helsinkos 129. sesijā par godu Eiropas Padomes 70. jubilejai, kurā jo īpaši norādīts, ka "Lai stātos pretī jauniem izaicinājumiem, kas apdraud mūsu sabiedrības, mums vēl vairāk nekā jebkad agrāk nepieciešama Eiropas saliedētība. Organizācijai ātri un efektīvi jāreaģē uz jaunajām problēmām dalībvalstīs. (...) Tādēļ mēs apņemamies paliecināt Eiropas Padomes unikālo lomu, kas kalpo kā efektīva Eiropas sadarbības sistēma";

ņemot vērā minēto deklarāciju, kurā autori arī atzīst “pilsoniskās sabiedrības būtisko lomu” un “apņemas uzturēt jēgpilnu un pārredzamu dialogu ar pilsonisko sabiedrību visos sadarbības līmeņos”;

tādējādi, uzsverot Eiropas Padomes kopīgas pārvaldības sistēmas, kas kalpo par dzīvu līdzdalības demokrātijas piemēru, nozīmi jaunatnes jomā, apvienojot jauno Eiropas iedzīvotāju un par jauniešu problēmām atbildīgo valsts iestāžu balsis Vienotā jaunatnes padomē (Joint Council on Youth (CMJ));

ņemot vērā Eiropas Kultūras konvenciju un Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību;

ņemot vērā Eiropas Padomes par jaunatni atbildīgo ministru 8. konferences deklarāciju “Turpmākā Eiropas Padomes jaunatnes politika”: darba kārtība 2020. gadam”, kuru 2008. gada oktobrī pieņēma Kijevā, un Eiropas Padomes Rezolūciju CM/Res(2008)23 par jaunatnes politiku, kuru 2008. gada 25. novembrī pieņēma Ministru komiteja;

ņemot vērā Darba kārtības 2020. gadam panākumus un no tās gūto pieredzi;

atgādinot, ka nepieciešams saglabāt un pilnveidot Eiropas Padomes galveno acquis jaunatnes politikas jomā, tostarp Ministru komitejas Rekomendāciju CM/Rec(2019)4 dalībvalstīm par palīdzību jaunajiem patvēruma meklētājiem pārejā uz pieaugušu cilvēku dzīvi, Ministru komitejas Rekomendāciju CM/Rec(2017)4 dalībvalstīm par jaunatnes darbu, Ministru komitejas Rekomendāciju CM/Rec(2016)7 dalībvalstīm par jauniešu piekļuvi tiesībām, Ministru komitejas Rekomendāciju CM/Rec(2015)3 dalībvalstīm par jauniešu no nelabvēlīgiem

rajonu piekļuvi sociālām tiesībām, Ministru komitejas Rekomendāciju CM/Rec(2010)7 dalībvalstīm par Eiropas Padomes Hartu par izglītību demokrātiskai pilsonībai un cilvēktiesību izglītību, Ministru komitejas Rekomendāciju Rec(2006)14 dalībvalstīm par pilsonību un jauniešu līdzdalību sabiedriskajā dzīvē, Ministru komitejas Rekomendāciju Rec(2004)13 dalībvalstīm par jauniešu līdzdalību vietējā un reliģiskā dzīvē, Ministru komitejas Rekomendāciju Rec(2003)8 dalībvalstīm par neformālas izglītības/mācību jauniešiem veicināšanu un atzišanu un Ministru komitejas Deklarāciju Decl(29/05/2019) par Kustības pret naida runu jaunatnes kampaņas mantojumu;

ņemot vērā Eiropas Padomes Stratēģiju par bērna tiesībām (2016-2021), Eiropas Padomes Stratēģiju par dzimumu līdztiesību (2018-2023), Eiropas Padomes Stratēģiju par invaliditāti (2017-2023), Tematisko darbības plānu romu un ceļotāju iekļaušanai (2016-2019), Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Rekomendāciju Nr. 1805 (2007) par zaimošanu, reliģiskiem apvainojumiem un naida runu, kas vērsta pret personām to reliģijas dēļ, un Eiropas Padomes darbu interneta pārvaldības un mākslīgā intelekta jomā;

ņemot vērā Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūciju par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam, kurā konkrēti norādīts, ka “Būtu jāveicina turpmākas sinerģijas ar darbu, ko veic Eiropas Padome šajā jomā”;

ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembrī pieņemto rezolūciju A/RES/70/1 “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam” un

ANO jaunatnes stratēģiju "Jaunatne 2030. gadā: strādājot ar jauniešiem un viņu interesēs";

atzīstot vienotības un sinerģijas panākšanas nozīmi darbā ar visām būtiskajām starptautiskajām ieinteresētajām pusēm jaunatnes jomā, it īpaši ar Eiropas Savienību un Apvienoto Nāciju Organizāciju;

neaizmirstot, ka jebkuras demokrātiskas sabiedrības ilgtspējības pamatā ir tās jauniešu kreativitāte, dinamisms, sociālā atbildība un kompetence;

atkārtoti apliecinot Eiropas Padomes jaunatnes nozares un tās instrumentu, tostarp kopīgas pārvaldības sistēmas, Eiropas Jaunatnes centru Strasbūrā un Budapeštā, Eiropas Jaunatnes fonda, unikālo ģeogrāfisko darbības jomu un lomu, kā arī partnerattiecības ar Eiropas Komisiju jaunatnes jomā, palīdzot jauniešiem rast kopīgu valodu ar Eiropu un demokrātiskajām vērtībām un cilvēktiesībām;

ņemot vērā, ka Eiropas Padomei saskaņoti un mērķtiecīgi jāveic ar iespējām saistīti ieguldījumi jauniešos, īpaši palīdzot dalībvalstīm attīstīt jaunatnes politiku atbilstoši Eiropas Padomes normatīviem;

ņemot vērā izaicinājumus, ar kuriem jaunieši regulāri sastopas gan piedāvāto iespēju trūkuma, gan pieaugušās neprognozējamības riska izteiksmē, kaut arī viņi ir pārliecināti par savu vērā ņemamo potenciālu un līdz ar to arī nozīmīgo lomu Eiropas Padomes pamatvērtību popularizēšanā;

izceļot Eiropas Padomes jaunatnes nozares īpašo ieguldījumu organizācijas mērķos un tās spēju atbilstoši reaģēt uz jaunām situācijām un problēmām, piemēram, klimata izmaiņu,

mākslīgā intelekta un interneta pārvaldības jomās, jau no 1972. gada;

uzsverot jauna stratēģiskā regulējuma no 2020. līdz 2030. gadam izveides nozīmi šajā kontekstā;

atzīmējot pamatojuma dokumentu par Eiropas Padomes jauniešu nozares stratēģiju 2030. gadam, kuru 2019. gada oktobrī pieņēma Vienotā jaunatnes padom

1. Nolemj, ka Eiropas Padomes jauniešu nozarei jātiecas palīdzēt jauniešiem visā Eiropā aktīvi atbalstīt, aizstāvēt un veicināt Eiropas Padomes pamatvērtības – cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskuma principu, kā arī baudīt to sniegtās priekšrocības, jo īpaši:

- ▶ nostiprinot jauniešu piekļuvi tiesībām, lai viņi, kā arī visu jauniešu pilsonisko sabiedrības formu pārstāvji varētu rēķināties ar labvēlīgu vidi, kurā var pilnā mērā izmantot visas cilvēktiesības un brīvības, tostarp veidojot konkrētu politiku, mehānismus un resursus;
- ▶ padziļinot jauniešu zināšanas, lai kopienas, kurās izmēģina noteiktu praksi un kuras rada zināšanas un pieredzi, atbalstītu jaunatnes demokrātisko iesaistīšanos;
- ▶ paplašinot jaunatnes līdzdalību, lai jaunieši plašās sociālās un politiskās vienprātības garā jēgpilni piedalītos lēmumu pieņemšanā, atbalstot iekļautību, līdzdalības pārvaldību un pārskatatbildību;

2. Nolemj, ka turpmāk norādītais jāuzskata par Eiropas Padomes jauniešu nozares tematiskajām prioritātēm stratēģijā 2030. gadam, kas ietekmēs darbu līdz 2030. gadam:

a. atjaunojoša plurālisma demokrātija, īpaši izceļot mērķi:

- ▶ palielināt jauniešu pilsoniskās sabiedrības spējas attīstīt līdzdalības demokrātiju un demokrātisko pilsonību gan dalības ietvaros, gan ārpus tās;
- ▶ īstenot vairāk politiku un pārvaldības procesu jēgpilnā līdzdalības garā, iesaistot dažādas jauniešu grupas un to pārstāvjus/organizācijas;
- ▶ stiprināt jaunatnes politikas un darbu ar jaunatni, novēršot jauniešu līdzdalībai liktos šķēršļus;
- ▶ uzlabot iestāžu reakciju uz jaunākajiem pavērsieniem demokrātijā, tādiem kā izmaiņas jauniešu līdzdalības modeļos, digitalizācija vai interneta pārvaldība;

b. jauniešu piekļuve tiesībām, īpaši izceļot mērķi:

- ▶ panākt progresu, īstenojot Eiropas Padomes normatīvus par jauniešu piekļuvi tiesībām;
- ▶ palielināt jauniešu organizāciju un citu atbilstošo ieinteresēto pušu spējas un resursus, lai sniegtu izglītību cilvēktiesību jautājumos, kā arī atbalstītu piekļuvi tiesībām;
- ▶ uzlabot iestāžu reakciju uz jaunajām problēmām, kas skar jauniešu tiesības, kā arī pāreju uz pieaugušo dzīvi, kuru klāstā citu starpā ir klimata izmaiņu ietekme un vides degradācija, mākslīgais intelekts, digitālā telpa, mobilitātes pieaugums un jauni nodarbinātības veidi;

c. kopīga dzīve miermīlīgā un iekļaujošā sabiedrībā, īpaši izceļot mērķi:

- ▶ labāk sagatavot ieinteresētās puses, lai tās varētu risināt problēmas, kas saistītas ar iekļaujošas sabiedrības veidošanu, lietojot daudzveidību aptverošas politikas, program-

mas un projektus, kā arī efektīvu diskriminācijas, vardarbības un atstumtības uzraudzību un apkarošānu;

- ▶ Jaut jauniešiem, tostarp tiem, kas cieš no kāda diskriminācijas vai atstumtības veida, baudīt priekšrocības, kas gūtas, attīstot viņu saistības ar demokrātisko pilsonību un pilsoņa pienākumu pildīšanu;
- ▶ vēl plašāk iekļaut politikā, praksē un pētniecībā galvenos pamatus, piemēram, Eiropas vienotību, globālo solidaritāti, mieru, daudzveidību, starpkultūru un integrācijas dialogu un vides ilgtspējību, jaunatnes nozarē, kā arī ārpus tās;
- ▶ nostiprināt jauniešu spējas, darbību un vadību, lai novērstu vardarbību, pārveidotu konfliktus un veidotu miera kultūru, sniedzot būtisku atbalstu finansējumam, veidojot tīklus un atzīstot jauniešu absolūto daudzveidību un pašorgaizēšanās veidus;

d. darbs ar jauniešiem, īpaši izceļot mērķi:

- ▶ ciešā sadarbībā ar Eiropas Savienību nostiprināt, atzīt un sekmēt darbam ar jaunatni veltītās politikas un praksi, iestrādājot ar jaunatni veikto darbu jaunatnes politikas regulējumā, īpaši ar Eiropas darbu ar jauniešiem veltītās programmas un tās īstenošanas starpniecību;
- ▶ uzlabot ar jaunatni veiktā brīvprātīgā un algotā darba kvalitāti;
- ▶ paplašināt piekļuvi darbam ar jaunatni un neformālai izglītībai/mācībām un padarīt to pievilcīgāku plašāku jauniešu grupu interesēs;

3. Nolemj, ka iepriekš norādītajām prioritātēm jāatbilst šādiem principiem, ar kuru palīdzību Eiropas Padome iesaistās dialogā ar jauniešiem: savstarpēja cieņa un uzticība, iekļautība, ilgstošas saistības, līdzdalība, taisnīgums, atklātība un sadarbība;

4. Nolemj, ka minētās prioritātes jāīsteno:

- ▶ ar jauno viedokļa izplatītāju (jaunatnes līderu un jaunatnes darbinieku) spēju palielināšanu, it īpaši ar Eiropas Jaunatnes centru un to izglītības un mācību programmu palīdzību;
- ▶ ar labu pārvaldību un jauniešu līdzdalību, it īpaši izmantojot kopvadības sistēmas, kas saved kopā jauniešus un valdību pārstāvjus ar mērķi pieņemt lēmumus, kuriem jākļūst par Eiropas mēroga vienotības, likumiskuma un daudzpusēju īpašumtiesību attīstības platformu jaunatnes jomā, kā arī politiskās un iestāžu sadarbības telpu;
- ▶ ar finanšu atbalstu jaunatnes pilsoniskās sabiedrības attīstībai, īpaši ar Eiropas Jaunatnes fonda palīdzību;
- ▶ ar inovācijām darbā ar jaunatni, jaunatnes politikā un jaunatnes pētījumos;
- ▶ ar sadarbību starp politikas veidotājiem, praktiskiem speciālistiem un pētniekiem jaunatnes jomā;
- ▶ ar kvalitātes attīstību un normatīvu izstrādi jaunatnes politikas jomā;
- ▶ ar sadarbību ar Eiropas Savienību un partnerattiecībām ar citām ieinteresētajām pusēm un dienestiem, kas darbojas Eiropas Padomes jaunatnes nozarei būtiskajās jomās;
- ▶ ar jaunatnes normalizēšanu un iestāžu sadarbību Eiropas Padomes ietvaros;

- ▶ ar nelabvēlīgā situācijā nonākušu jauniešu tālredzīgu informēšanu;
- ▶ paredzot attīstības tendences, problēmas un iespējas;;

5. Nolemj, ka pašreizējā stratēģija jāīsteno ar šādu Eiropas Padomes jaunatnes nozares savienoti saistītu un kopsakarīgu instrumentu palīdzību:

- ▶ attiecīgas kopīgi pārvaldītas Eiropas Padomes jaunatnes nozares institūcijas, kurām, pamatojoties uz pašreizējo rezolūciju, jā sagatavo darba programmas un, ja nepieciešams, jā iesniedz Ministru komitejai priekšlikumi par normatīviem;
- ▶ Eiropas Jaunatnes centri un Eiropas Jaunatnes fonds, kuram jāpalīdz attīstīt un uzlabot Eiropas jauniešu sadarbība, kuras pamatā ir Eiropas Padomes pamatvērtības;
- ▶ partnerattiecības ar Eiropas Komisiju jaunatnes jomā, kas arī turpmāk jāatbalsta, rādot labu abu partneru sadarbības piemēru;

6. Nolemj, ka līdz 2030. gadam pašreizējā stratēģija jāīsteno un periodiski jānovērtē, izmantojot Eiropas Padomes turpmākas programmas un budžetus, un ka Vienotajai jaunatnes padomei (*Joint Council on Youth (CMJ)*) attiecīgi kritiski jāvērtē tās realizēšana.

Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģija 2030. gadam

Priekšvēsture

**(pieņemta Vienotās jaunatnes padomes
(CMJ) 41. sanāksmē Eiropas Jaunatnes
centrā Strasbūrā 2020. gada 16. oktobrī)**

---

levads	21
Konteksts	24
Eiropas Padomes jaunatnes nozare	27
Ko piedāvā Eiropas Padomes jaunatnes nozare?	29
Īpatnība: Eiropas Padomes jaunatnes nozares vieta Eiropā šodien	35
Eiropas Padomes jaunatnes nozares pārmaiņu teorija	36
Redzējums	40
Misija	40
Tematiskās prioritātes	41
Gaidāmie rezultāti	44
Secinājums: stratēģijas īstenošana un panākumu demonstrēšana	47
Bibliogrāfija un pirmavoti	49
Pirmais pielikums: stratēģijas sagatavošanas procesa apraksts	51
Otrais pielikums: jauniešu dzīves konteksts Eiropā	55
Trešais pielikums: Eiropas Padomes jaunatnes nozares prakses kopienas	58
Ceturtais pielikums: kas ir “pārmaiņu teorija”?	60

Piektais pielikums: Eiropas Padomes jaunatnes nozares īpašais ieguldījums jaunatnes politikas attīstībā Eiropā	64
Sestais pielikums: īpatnība – Eiropas Padomes jaunatnes nozares salīdzinošā priekšrocība	65

IEVADS

Plašāks sociālais un politiskais konteksts Eiropā tagad ļoti atšķiras no tā, kāds valdīja pēdējās Eiropas Padomes jaunatnes nozares stratēģijas izveides laikā.

Arī Eiropas jauniešu dzīve vismaz zināmos aspektos ir visnotaļ atšķirīga. Jaunatnes "lauks", kurā atrodas un pozicionējas Eiropas Padomes jaunatnes nozare, tagad ir daudzveidīgāks un, neapšaubāmi, gan konkurētspējīgāks, gan sadarbīgāks. Turklāt plašākā kontekstā, kad pieeja daudzpusējai sadarbībai mainās, pati Eiropas Padome savā 70. gadadienā ir mainījusies, jo tā cenšas mainīt savu nostāju mūsdienu Eiropā. Tomēr tās vērtības un misija – cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums – joprojām ir tikpat aktuālas un ārkārtīgi svarīgas kā agrāk, un tās ir jāsaglabā, jāveicina un jāatjauno ar nākamās paaudzes starpniecību, izmantojot Eiropas Padomes jaunatnes nozares darbu.

Kā 2018. gada maijā minēja Eiropas Padomes ģenerālsēkretārs:

"Demokrātiju nevar veidot tikai uz likumiem, institūcijām un mehānismiem. Tās pamatā jābūt izpratnei un sekošanai vērtībām, attieksmei, prasmēm un zināšanām, kas nepieciešamas, lai ikviens būtu informēts un aktīvs mūsu sabiedrības dalībnieks. Raugoties no šāda viedokļa, aktivitātes izglītības, jaunatnes un kultūras jomā kalpo par nozīmīgiem piemēriem tam, kā Eiropas institūcija var palīdzēt salabot pārrautās saites starp iedzīvotājiem un lēmumu pieņēmējiem, nodrošinot dzīvotspējīgas alternatīvas populistiskam diskursam".¹

---

1. Skatīt ģenerālsēkretāra 2018. gada ziņojumu: Iestāžu loma, draudi iestādēm (Role of Institutions, Threats to Institutions).

Eiropas Padomes Ministru komiteja 2008. gadā pieņēma Rezolūciju par Eiropas Padomes jaunatnes politiku.² Rezolūciju atbalstīja šādā kontekstā:

ņemot vērā izaicinājumus, ar kuriem jaunieši regulāri sastopas gan piedāvāto iespēju, gan pieaugušās neprognozējamas riska izteiksmē, kaut arī viņi ir pārliecināti par savu vērā ņemamo potenciālu un līdz ar to arī nozīmīgo lomu Eiropas Padomes pamatvērtību popularizēšanā;

Tādēļ tā bija:

pārliecināta par dinamiskas jaunatnes politikas nepieciešamību Eiropas Padomē.

Pēc tam tika pieņemta "Turpmākā Eiropas Padomes jaunatnes politika: darba kārtība 2020. gadam" (turpmāk tekstā "Darba kārtība 2020. gadam"), kurā izklāstīts Eiropas Padomes jaunatnes nozares redzējums nākamajai desmitgadei. Šajā desmitgadē Eiropā ir notikušas būtiskas *pārmaiņas* jauniešu dzīves stāvoklī un apstākļos, institucionālajā politikā un praksē visā jaunatnes nozarē, kā arī plašākā politiskajā un ekonomiskajā kontekstā. Tas ir bijis arī nozīmīgs *nepārtrauktības* periods daudzu problēmu, ar kurām saskaras jaunieši, jautājumu, kas viņus ietekmē, un viņiem pieejamo iespēju un pieredzes sadalījuma jomā.

Tas viss mainījās, un pārveidota ainava prasa rūpīgu redzējuma un misijas, kas ietekmē Darba kārtību 2020. gadam, pārskatīšanu. Nepieciešams apsvērt jaunus uzdevumus un ceļus Eiropas Padomes jaunatnes nozarei, tomēr tai *arī* jāpārdomā

---

2. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d2245.

pašreizējās darbības, kas būtu jāturpina, iespējams, pat jāpastiprina un atkārtoti jāpastiprina jaunajos laikos. Lai gan Darba kārtība 2020. gadam bija elastīga, pieļaujot inovāciju un attīstību, reaģējot uz aktuāliem jautājumiem, to noteica cilvēktiesību un demokrātijas, daudzveidības un iekļautības jautājumi.³

Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģijā 2030. gadam joprojām ir pausta apņemšanās ievērot demokrātiju un tiesības, kā arī dažādību un iekļaušanu. Tā reaģē uz problēmu, kuru izraisa pārmaiņas, jo īpaši atzīstot darba ar jaunatni turpmāko ieguldījumu un vajadzību pievērsties attīstībai pārvaldības un jaunatnes līdzdalības modeļos. Tā pievērš uzmanību vides apdraudējumam un vides degradācijai, jauniem nodarbinātības veidiem un sociālo tiesību zudumam. Tā ir gatava tehnoloģiju, mākslīgā intelekta un digitālās telpas ietekmei.

Stratēģija pievēršas dziļi iedibinātu un efektīvu metožu *uzturēšanai*, savai tālākai *attīstībai* dažās jomās un *inovācijai*, saskaroties ar jauniem izaicinājumiem un apstākļiem.

Stratēģija virzīs un dos idejas Eiropas Padomes jaunatnes nozarei. Tā arī kalpos par barometru partneriem šajā jomā, par pamatu efektīvākai komunikācijai ar indivīdiem, kuriem tā

---

3. Darba kārtību 2020. gadam iekļāva 2008. gadā Kijivā, Ukrainā notikušās 8. Par jaunatni atbildīgo ministru konferences noslēguma deklarācijā – skatīt <https://rm.coe.int/1680702429>. Tai ir trīs stratēģiski mērķi: cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums; dzīve kopā daudzveidīgās sabiedrībās; un jauniešu sociālā iekļaušana.

labāk jāizprot, kā arī par pamatu, uz kuru galu galā balstīsies Eiropas Padomes jaunatnes nozares darba novērtējums.

Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģiju 2030. gadam iekļaujoša konsultatīva procesa ietvaros ar visu galveno ieinteresēto personu pārstāvju līdzdalību formulēja gandrīz trīs gadus (skat. Pirmo pielikumu).

KONTEKSTS

Jauniešu dzīves konteksts

Jauniešu dzīvi mūsdienu Eiropā raksturo vairākas sarežģītas sociālās problēmas, kas ietekmē viņu piekļuvi cilvēktiesībām. To klāstā ir pastāvīgas nabadzības, veselības un labklājības problēmas, kā arī šķēršļi kvalitatīvas izglītības, apmācības un pienācīgas nodarbinātības pieejamībai. Papildu bažas rada neformālas izglītības un darba ar jaunatni iespējas, minoritāšu un neaizsargāto jauniešu iekļaušana, kā arī demogrāfiskā spiediena risināšanas veidi un ar to saistītie jautājumi par resursu sadali. Jauniešus skar arī tādi nozīmīgi globāli jautājumi kā darbs ar jaunu tehnoloģiju, tostarp mākslīgo intelektu, un ilgtspējīgas attīstības sasniegšanas līdzekļu izveide.

Turklāt klimata krīze, postoša ietekme uz vidi, kā arī miera un drošības problēmas spēcīgi ietekmē jauniešus.

Vienlaikus pastāv dažādi izaicinājumi demokrātijai un tiesiskumam. Pastāv bažas par jauniešu neuzticēšanos galvenajām demokrātiskajām struktūrām un lēmumu pieņemšanas iestādēm, kā arī viņu sociālo atstumtību no tām.

Mūsdienu demokrātijām liels izaicinājums ir populisma un nacionālisma atdzimšana, kā arī demokrātisko telpu slēgšana izpausmēm un debatēm.

Vienlaikus ir radušās jaunas līdzdalības un izpausmes formas un platformas, un tās rada gan jaunas iespējas, gan riskus.

Šie cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma izaicinājumi ir savstarpēji atkarīgi un dažādi ietekmē jauniešus. To izpausmes ir atkarīgas no globālām, Eiropas, valstu un vietējām iestādēm, politikas un prakses. Tas neskar visus jauniešus vienādi, tomēr neaizsargātās jauniešu grupas, tostarp jaunieši, kas pārstāv minoritātes, bieži saskaras ar īpašiem riskiem.

Šo problēmu risināšanai nepieciešama efektīva jaunatnes politika, jauniešu demokrātiska līdzdalība lēmumu pieņemšanā visos līmeņos, kā arī resursi kvalitatīvam darbam ar jaunatni.

“Jaunatnes politikas” konteksts

Daudzu dažādu iemeslu dēļ jauniešu problēmas un jautājumi, kas skar jauniešus, joprojām ir sabiedriskās politikas uzmanības centrā. Lielākajā daļā Eiropas valstu jaunatnes politika attīstās, un tā parasti ir vai nu īpaši iestrādāta “jaunatnes politikas” sistēmā, vai izklaidēta dažādās politikas jomās. Valstu, reģionālo un vietējo iestāžu apņemšanās attīstīt jaunatnes politikas satvaru, tostarp jaunatnes līdzdalību un darbu ar jaunatni, atšķiras.

Zināmu uzmanību jauniešiem pievērš ne tikai valsts iestādes. Ar to nodarbojas arī plaukstoša NVO nozare, kuru veido gan

pašpārvaldes jaunatnes organizācijas, gan NVO, kas strādā ar jauniešiem. Darbu jaunatnes jomā ir arī sācis augošais privātais sektors, kas sniedz konsultācijas, apmācību, pētniecību un praksi, radot gan lielāku konkurenci, gan lielāku sadarbību. Līdz ar to pastāv tas, ko varētu dēvēt par “caurlaidīgām robežām”, kur dažādas iestādes un organizācijas cenšas gan definēt un aizstāvēt savu unikālo raksturu un ieguldījumu (savu “īpatnību”), gan vienlaikus dalīties ar to ar citām iestādēm un organizācijām, kā arī pārņemt praksi no tām.

Starptautiskā līmenī Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģija 2030. gadam ir ne tikai jāizceļ, bet arī jāsavieno ar tai līdzīgām stratēģijām Eiropas un pasaules līmenī, jo īpaši:

- ▶ Eiropas Savienības Jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam⁴, kas tiecas “iesaistīt”, “veidot saikni” un “veicināt iespējas” un nosprauž 11 mērķus jaunatnes jomā;
- ▶ ANO Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam;⁵
- ▶ Apvienoto Nāciju Organizācijas jaunatnes stratēģija⁶, kuras piecas stratēģiskās prioritātes jauniešu jomā ir jauniešu balss un līdzdalība, izglītība un veselība, ekonomiskās iespējas un pienācīgs darbs, cilvēktiesības un pilsoniskā/politiskā iesaistīšanās, kā arī miera un noturības veidošana.

---

4. Eiropas Savienības Jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam: https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy_en

5. <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

6. Jaunatne 2030. gadā: strādājot ar jauniešiem un viņu labā: https://www.un.org/youthenvoy/wp-content/uploads/2018/09/18-00080_UN-Youth-Strategy_Web.pdf

Visu trīs iestāžu izvēlētie stratēģiskie nosaukumi var šķist ļoti līdzīgi. Tomēr metodoloģijas, ar kurām var sasniegt un uzturēt konkrētākus rezultātus, ir diezgan atšķirīgas (skatīt sadaļu **Īpatnība** turpmāk). Jaunatnes nozares stratēģijā 2030. gadam ir atzīta nepieciešamība izvairīties no pārklāšanās, meklēt sinerģijas, novērst politikas nepilnības un apliecināt Eiropas Padomes salīdzinošās priekšrocības jaunatnes jautājumos, kuros tai ir stabili panākumi.

EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARE

Jaunatnes nozare, nevis jaunatnes joma

Stratēģija nepārprotami ir stratēģija *Eiropas Padomes jaunatnes nozarei*. Tā nekādā gadījumā nav stratēģija, kas būtu tieši vērsta uz jauniešiem, neskatoties uz to, ka šajā apspriedē viņu loma ir milzīga. Tā arī neaptver jaunatnes jomu, kas vertikāli skaidri iedziļinās vietējās jaunatnes aktivitātēs un stiepgas krietni tālāk par Eiropu (pa visu Apvienoto Nāciju Organizāciju), un horizontāli ietver Eiropas Savienības un neskaitāmu fondu darbu. Neraugoties uz to, ar šo plašāko jomu vienmēr ir liela piesaiste. Eiropas Padomes jaunatnes nozarē būtībā ietilpst Eiropas Padomes Jaunatnes departaments un tā instrumenti, tās kopīgi pārvaldītās struktūrvienības (valdības un jaunatnes organizācijas), tās oficiālie partneri un pasniedzēju, pētnieku un politikas ekspertu tīkli (skat. Trešo pielikumu).

Eiropas Padomes jaunatnes nozare ir izveidota, lai atbalsētu un attīstītu jaunatnes pilsoniskās sabiedrības, darba ar jaunatni, jaunatnes politikas, jaunatnes pētniecības un uz jauniešiem orientētu “prakses kopienu” efektivitāti to centienos veicināt jauniešu aktīvu iesaistīšanos Eiropas Padomes

pamatvērtību atbalstīšanā un izmantošanā. Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam politikas un prakses ziņā tas nozīmē piedalīties tiesību, zināšanu un līdzdalības triloģijā.

Eiropas Padomes jaunatnes nozare sadarbojas kopš 1972. gada. Ar to jaunatnes jomā tiek īstenots ar pieredzi attīstīts un pilnveidots instrumentu klāsts, kas ir organizēts un apvienots vairākos veidos, lai izveidotu papildu pasākumu programmu, sākot no apmācību kursiem līdz publikācijām un no projektu izstrādes palīdzības līdz jaunatnes politikas atbalsta pasākumiem dalībvalstīm.

Eiropas Padomes jaunatnes nozares instrumenti

Jaunatnes nozares, kuru veido Eiropas Padome ar sava Jaunatnes departamenta un tā instrumentu starpniecību, darba metodes ir savstarpēji saistītas un savstarpēji atkarīgas: Eiropas Jaunatnes centri, Eiropas Jaunatnes fonds, kopīgi pārvaldītas struktūrvienības (Eiropas Jaunatnes koordinācijas komiteja (CDEJ) un Jaunatnes konsultatīvā padome (CCJ)), kas veido Vienoto jaunatnes padomi (CMJ), un partnerība starp Eiropas Komisiju un Eiropas Padomi jaunatnes jomā (turpmāk tekstā "Jauniešu partnerība") nodrošina sadarbības kontekstu, ar kura palīdzību tiek veikts tās darbs. Papildus šim galvenajām sadarbības jomām neaizmirsīsim arī par Eiropas Padomes daļējo nolīgumu par mobilitāti jauniešiem, izmantojot Jaunatnes karti, un tās darbu ar Eiropas Jaunatnes karšu asociāciju (EYCA). Pastāv arī Partnerattiecību nolīgums starp Eiropas Padomi un Eiropas Jaunatnes informācijas un padomdevējas aģentūru (ERYICA). Šo partneru vienlīdzīgā iesaiste pasākumu un mācību programmu plānošanā, kā arī materiālu un publikāciju veidošanā atspoguļo sadarbības kopvadības sistēmu, kurā lēmumus kopīgi pieņem gan jaunatnes organizāciju, gan valdību pārstāvji.

KO PIEDĀVĀ EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARE?

Eiropas Padomes jaunatnes nozare ietver cilvēku, finanšu un fiziskos resursus – gan *metodikū*, gan *instrumentus*. Jaunatnes departaments un Jauniešu partnerība saņem sociālo kapitālu no dažādām organizācijām. To vidū ir CDEJ (Eiropas Jaunatnes koordinācijas komiteja, ko veido valdības amatpersonas); Jaunatnes konsultatīvā padome, kuras sastāvā ir jaunatnes organizāciju pārstāvji; Eiropas Jaunatnes pētnieku tīkls (PEYR) un Eiropas Jaunatnes politikas zināšanu centra (EKYP) korespondenti, ko koordinē Jauniešu partnerība; kā arī Instruktoru fonds (Trainer's Pool). Visas šīs prakses kopienas sniedz Eiropas Padomes jaunatnes nozarei plašu pieredzi un zināšanas jaunatnes jomā. Tā arī spēj sniegt finansiālu atbalstu jaunatnes projektiem ar Eiropas Jaunatnes fonda starpniecību. Turklāt fizisko resursu ziņā tai ir divi Eiropas Jauniešu centri Strasbūrā un Budapeštā, kā arī citu jauniešu centru tīkls visā Eiropā, kuriem tā ir piešķīrusi savu Jauniešu centra kvalitātes zīmi.

Šādi cilvēkresursi, finanšu resursi un fiziskie resursi līdz šim ir ļāvuši Eiropas Padomes jaunatnes nozarei abstraktā un vispārīgā nozīmē nodrošināt:

- ▶ finansiālu atbalstu jaunatnes pilsoniskās sabiedrības attīstībai;
- ▶ kvalitatīvu infrastruktūru prakses kopienu resursu palielināšanai;
- ▶ resursu palielināšanu ieinteresēto personu kopienām;
- ▶ tīklu veidošanu un savstarpēju mācīšanos starp dažādām prakses kopienām un ieinteresēto personu grupām;
- ▶ praktisku un līdzdalību veicinošu pārvaldību, izmantojot kopvadību;

- ▶ laboratoriju jauninājumiem darbā ar jaunatni, jaunatnes politikā un jaunatnes pētniecībā;
- ▶ speciālistu zināšanas, pielāgotas konsultācijas un zināšanu radīšanu;
- ▶ kvalitātes uzlabošanu un standartu noteikšanu;
- ▶ platformas Eiropas mēroga vienprātības, likumības un daudzpusējas atbildības attīstībai;
- ▶ vietu politiskai un starpiestāžu sadarbībai;
- ▶ jauniešiem tiešu piekļuvi iestādei un politisko lēmumu pieņēmējiem;
- ▶ jauniešu integrēšanu un starpresoru sadarbību iestādē;
- ▶ nelabvēlīgā situācijā nonākušu jauniešu tālredzīgu informēšanu;
- ▶ nākotnes tendenču, izaicinājumu un iespēju prognozēšanu.

Konkrētāk runājot, šis prakses ietvars ir radījis pārsteidzošu profesionālu sasniegumu mantojumu,⁷ tostarp:

- ▶ inovatīvus standartus (jo īpaši ar vairākiem ieteikumiem, ko Eiropas Padomes Ministru komiteja sniedz jautājumos, kas saistīti ar jauniešiem);

---

7. Ar plašāku informāciju par šo sasniegumu katalogu var iepazīties Vienotās jaunatnes padomes 36. sanāksmes Sekretariāta memorandumā, kuru sastādīja Budapeštā 2017. gada 27.–29. martā, Eiropas Jaunatnes centrs: Darba kārtības 8. punkts – aktualitātes “Eiropas Padomes jaunatnes politikas nākotne: Darba kārtība 2020. gadam” (Rezolūcija CM/Res(2008)23 par Eiropas Padomes jaunatnes politiku). Daži galvenie aspekti un sasniegumi.

- ▶ instrumentus jaunatnes sadarbības jomā, piemēram: Partnerības pamatnolīgumi jaunatnes jomā starp Eiropas Komisiju un Eiropas Padomi; Daļējs nolīgums par mobilitāti jauniešiem, izmantojot Jaunatnes karti; partnerība ar Eiropas Jaunatnes karšu asociāciju (EYCA); partnerība ar Eiropas Jaunatnes informācijas un padomdevējas aģentūru (ERYICA); partnerības darbs, izmantojot apakšreģionālo sadarbību;
- ▶ starpvaldību sadarbību jaunatnes politikas jomā (jo īpaši, pārskatot valsts jaunatnes politiku, konsultatīvās misijas, jaunatnes perspektīvas iekļaušanu valstu rīcības plānos, vasaras universitātēs, semināros);
- ▶ vēsturiskas kampaņas jaunatnes jomā, piemēram, kampaņa “Visi dažādi, visi vienlīdzīgi”(All Different All Equal) ⁸ un kustības pret naida runu *No Hate Speech Movement* ⁹ kampaņa;
- ▶ īpašas izglītības pieejas kultūrdažādības apguvei un cilvēktiesību izglītībai, kas dod iespēju jauniešiem un jaunatnes darbiniekiem piedalīties sabiedrības dzīvē, izmantojot Eiropas Jaunatnes centru programmas (tostarp, piemēram, apmācības kursus, mācību sesijas, ekspertu grupas un seminārus, simpozijus, Dzīvās bibliotēkas metodoloģiju);
- ▶ īpašas publikācijas par cilvēktiesībām un mācību materiālus, tostarp visuresošais *Compass* (un *Compassito*), izglītības paketes, T komplektus (mācību komplekti/biļetes), tiešsaistes žurnālu “Coyote” par darbu ar jaunatni;

---

8. https://www.europewatchdog.info/en/instruments/campaigns/all_different_all_equal/.

9. <https://www.coe.int/en/web/no-hate-campaign>.

- ▶ neformālās izglītības veicināšanu un atzišanu;
- ▶ darba ar jaunatni veicināšanu un atzišanu, jo īpaši aktīvi piedaloties Eiropas darba ar jaunatni konvencijās, semināros un publikācijās par darba ar jaunatni vēsturi un ad hoc Augsta līmeņa darba grupā darbam ar jaunatni;
- ▶ jaunatnes politikas veicināšanu un atzišanu Eiropas un valstu līmenī, tostarp ar Eiropas Jaunatnes politikas zināšanu centra (EKCYF),¹⁰ pētījumu, jaunatnes “zināšanu” grāmatu, žurnāla “Perspectives on Youth” un dalības pirmā globālā foruma par jaunatnes politiku organizēšanā starpniecību;¹¹
- ▶ īpašu, savlaicīgu un atbilstošu reakciju uz konkrētiem jautājumiem: Jaunatnes miera vēstnieki,¹² *Enter!*¹³ romi¹⁴ Jaunatnes rīcības plāns;¹⁵

---

10. <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/knowledge/-/ekcyp>.

11. <https://www.un.org/youthenvoy/2015/10/1st-global-forum-on-youth-policies/>.

12. <https://www.coe.int/en/web/youth-peace-dialogue/youth-peace-ambassadors>.

13. <https://www.coe.int/en/web/enter/home?desktop=true>.

14. Terminu “romi un ceļotāji” Eiropas Padomē lieto, lai aptvertu to grupu plašo daudzveidību, uz kurām attiecas Eiropas Padomes darbs šajā jomā: no vienas puses a) romi, sinti/manuši, kalē, kali, romaničali, bojaši/rudāri; b) Balkānu ēģiptieši un aškali; c) Austrumu grupas (domi/garači, lomi/boši un abdalī); savukārt tādas grupas kā ceļotāji, jeniši un populācijas, kas apzīmētas ar administratīvo terminu “Gens du voyage” (ceļotāji), kā arī personas, kas sevi identificē kā čigānus. Šī ir paskaidrojoša zemsvītras piezīme, nevis romu un/vai ceļotāju definīcija.

15. <https://www.coe.int/en/web/youth-roma/home?desktop=true>.

- ▶ ieguldījumu Eiropas Padomes rīcības plānos (piemēram, attiecībā uz romiem un ceļotājiem,¹⁶ bēgļiem un migrantu bērniem¹⁷ un terorisma apkarošanu¹⁸), un divpusēju sadarbību;
- ▶ cilvēktiesību izglītības iekļaušanu Eiropas Padomes institucionālajā praksē, jo īpaši ar Hartu par demokrātisku pilsonību un cilvēktiesību izglītību (EDC/HRE)..¹⁹

Kopš programmas “Darba kārtība 2020. gadam” galvenie sasniegumi starpiestāžu attiecībās ir šādi:

- ▶ stiprākas saziņas un sadarbības formas starp Eiropas Padomi un Eiropas Komisiju, jo īpaši, bet ne tikai, izmantojot Jaunatnes partnerību;
- ▶ Jaunatnes partnerības darba kārtības stabilitāte kopš 2014. gada: zināšanu par jaunatnes līdzdalību, darbu ar jaunatni un sociālo iekļaušanu attīstība;
- ▶ lielāka identitāte darbam ar jaunatni, sākotnēji ar Jaunatnes partnerības palīdzību, bet tagad pamanāmāka abās iestādēs;
- ▶ Eiropas Padomes un Eiropas Savienības (ES) darba sasaiste ES prezidentūru laikā, radot lielāku saskaņotību un vairāk sinerģijas;

---

16. <https://rm.coe.int/1680684b5e>.

17. <https://edoc.coe.int/en/children-s-rights/7362-council-of-europe-action-plan-on-protecting-refugee-and-migrant-children-in-europe-2017-2019.html>.

18. https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805c3576.

19. <https://www.coe.int/en/web/edc/charter-on-education-for-democratic-citizenship-and-human-rights-education>.

- konsolidētāka pieeja jaunatnes pētniecībai, politikai un praksei Jaunatnes partnerībā, Eiropas Padomes Jaunatnes departamentā un Eiropas Komisijas Jaunatnes nodaļā.

Tomēr neatkarīgi no tā, vai tas notiek vienpusēji vai partnerībā ar citiem, Eiropas Padomes jaunatnes nozarei noteikti ir jāpārstāv sava unikālā jauniešu grupa Eiropā un jākalpo tai. Lai to panāktu, nepieciešams *uzturēt pārbaudīto praksi, attīstīt daudzsološu darbu un ar inovāciju palīdzību risināt aktuālos jautājumus, kas rodas ar jauniem izaicinājumiem un apstākļiem, kuri vērsti pret jauniešiem un jaunatnes politiku.*

Šis iespaidīgais pasākumu (iznākumu) klāsts ir atrisinājis neskaitāmus jautājumus un iesaistījis daudz *ieinteresēto personu un dalībnieku*. Eiropas Jauniešu centri Strasbūrā un Budapeštā, kur strādā izglītības darbinieki, ir būtiski daudzu iepriekš minēto pasākumu īstenošanai, nodrošinot “drošu” un līdzdalīgu telpu mācībām un attīstībai, kā arī nepieciešamo izglītības atbalstu.

Turklāt pēdējo desmit gadu laikā Eiropas Jaunatnes fonds no sava vispārējā budžeta ir piešķīris aptuveni 2000 dotāciju visdažādākajiem projektiem un iniciatīvām jaunatnes NVO vietējā, valsts un Eiropas līmenī. Eiropas Jaunatnes fonds turpina izstrādāt novatoriskus veidus, kā sadarboties ar “jomu” (jo īpaši ar dotāciju saņēmējiem), tostarp metodiku laika, kuru cilvēki brīvprātīgi ziedo jaunatnes pasākumu īstenošanai visā Eiropā, atzīšanai.

Tomēr Eiropas Padomes jaunatnes nozares finanšu resursi ir ierobežoti, un pašreizējā ekonomiskajā un politiskajā situācijā visā Eiropā tie, iespējams, vairāk pakļauti riskam. Jaunatnes nozares stratēģijai 2030. gadam neapšaubāmi būs jāpielāgojas gaidāmajiem mainīgajiem budžeta apstākļiem.

ĪPATNĪBA: EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES VIETA EIROPĀ ŠODIEN

Ņemot vērā jaunatnes nozares dalībnieku skaita pieaugumu visā Eiropā, jāatjauno *Eiropas Padomes jaunatnes nozares* īpašā vieta. Tāpat kā Eiropas Jaunatnes koordinācijas komiteja (CDEJ) 2017. gadā noteica galvenās “jaunatnes politikas” tēmas, kurās tai bija īpašas zināšanas, lai atbalstītu dalībvalstis (skat. Piekto pielikumu), Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam mērķis ir precizēt Eiropas Padomes jaunatnes nozares unikālo ieguldījumu jaunatnes jautājumu risināšanā Eiropā.

Eiropas Padomes jaunatnes struktūrvienību kopvaldības struktūru bieži uzskata par tās īpatnējo iezīmi. Šī struktūra ietver dalītu atbildību par lēmumu pieņemšanu un darba kārtības noteikšanu starp valdību un jaunatnes organizāciju pārstāvjiem. Tomēr Eiropas Padomes jaunatnes nozarē par īpatnēju var uzskatīt ļoti daudz ko. Eiropas Padomes jaunatnes nozares īpatnējo darbu palīdz veidot arī šādi jēdzieni (sīkāku informāciju skatiet Sestajā pielikumā).

Eiropas Padomes jaunatnes nozares darbs pirmām kārtām ir **principiāls**, tas pamatojas uz skaidri saprotamām vērtībām (cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums). Tās darbība ir uzticama un pārredzama. Tās darbu virza “trialogs” starp jaunatnes pētniecību, politiku un praksi, iesaistot valdības, jaunatnes organizācijas un jauniešus kā attīstības partnerus. Šādu institucionālo sadarbību reglamentē skaidri **procesuāli** norādījumi, ko simbolizē sadarbība ilgtermiņa plānošanā, kas garantē kvalitāti, nepārtrauktību un ilgtspējību. Papildus valdībām un jaunatnes organizācijām darbā regulāri tiek

iesaistītas Eiropas Padomes jaunatnes nozares prakses kopienas (pasniedzēji, pētnieki un politikas eksperti) un sabiedriskās kustības. To sauc par nozares "līdzdalības veidošanas stratēģiju".

Eiropas Padomes jaunatnes nozares īpatnību vēl vairāk stiprina tās **uz politiku orientētās** saistības dažādos stratēģiskos līmeņos. Tā nodrošina atbalsta pasākumus dalībvalstīm, piedāvā standartu noteikšanas kritērijus, veicina uz iespējam vērstas politikas sistēmas un atbalsta kvalitatīvas un lietotājiem draudzīgas telpas jauniešiem. **Praktiski** Eiropas Padomes jaunatnes nozare izmanto dažādus instrumentus un pieredzi (zināšanas un prasmes) indivīdu un organizāciju spēju veidošanai, kā arī jaunatnes politikas izstrādei un īstenošanai.

Visas šīs Eiropas Padomes jaunatnes nozares īpatnības veido saliedētu un saskaņotu kopumu, kuru uzskata par "unikālu garu" un "drošu platformu" pieredzē balstītiem un citiem mācību veidiem. Stratēģijas pamatā ir vairāki svarīgi principi jeb "īpatnības". Tie ir savstarpēja cieņa un uzticēšanās, iekļautība, ilgstoša apņemšanās, līdzdalība, taisnīgums, pārredzamība un sadarbība. Šie principi kopā palīdz tai izpildīt misiju.

EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES PĀRMAIŅU TEORIJA

"Prognozēt nākotni nav iespējams, bet mēs varam palīdzēt virzīt un modelēt evolūcijas procesu, lai radītu vēlamu nākotni"²⁰

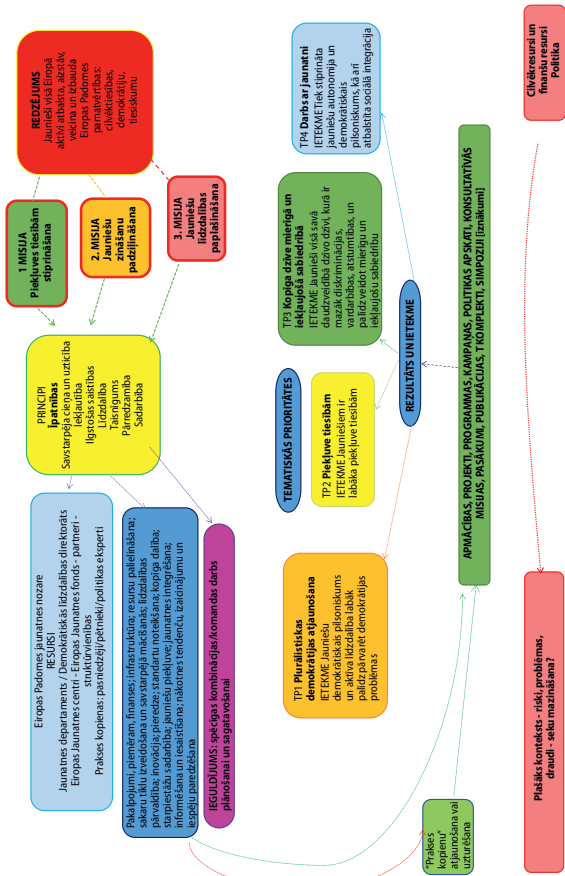
Pārmaiņu teorija ilustrē, kā un kāpēc konkrētā kontekstā ir gaidāmas vēlamās pārmaiņas. Tajā izmanto "atpakaļvērstu

---

20. Costanza, R. (2013), "A theory of socio-ecological system change", *Journal of Bioeconomics* DOI 10.1007/s 10818-013-9165-5.

kartēšanu”, kas paredz, ka plānotājiem ir jādomā apgrieztā secībā, sākot no ilgtermiņa mērķa, un pēc tam jāizdomā nepieciešamās starpposma un agrīnās izmaiņas, kas jāveic, lai panāktu vēlamās izmaiņas. Tas rada saistītu rezultātu kopumu, kas pazīstams kā “pārmaiņu ceļš” – karkass, kuram apkārt izstrādā citus teorijas elementus (skat. 1. attēlu un Ceturto pielikumu).

1. attēls: pārmaiņu modeļa ekosistēmas teorija:

Eiropas Padomes jaunatnes nozare īsteno pārmaiņu teoriju ar ekosistēmas pieeju, kas ietver atpakaļvērstu kartēšanu no *četrām* tematiskajām prioritārajām ietekmēm un to gaidāmajiem rezultātiem, lai sasniegtu redzējumu, kura ietvaros jaunieši Eiropā atbalsta, aizstāv, veicina un bauda Eiropas Padomes pamatvērtības – cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. Eiropas Savienības jaunatnes nozare *attiecībā uz jauniešiem* uzskata tās par pamatzdevumiem, kas saistīti ar jauniešu piekļuvi tiesībām, zināšanām par jaunatni un jauniešu līdzdalību. “Iztrūkstošais vidus” – posms starp vīziju/misiju un vēlamo ietekmi – ietver vispusīgu darbību (iznākumu) klāstu, kas pamatojas uz pielāgotām darbībām un kuras šīs pielāgotās darbības veido (procesī un prakse), kuras iegūtas no iedibināta cilvēkresursu, finanšu un fizisko resursu un “prakses kopienu” kopuma (pasniedzēji, pētnieki un politikas eksperti), un kuras virza īpašs principu kopums.

Eiropas Padomes jaunatnes nozare izmanto dažādus resursus, tostarp instrumentus, idejas, cilvēkus, finanses un tīklus, lai radītu virkni darbību vai iznākumu. Šie iznākumi ir iedalīti dažādās kategorijās, piemēram, mācīšanās, materiāli, projektu atbalsts un kampaņas, un kopā to mērķis ir sasniegt vēlamos rezultātus un ietekmi (skatīt tālāk).

Šādus rezultātus sasniedz *gan* ar nozares darba tiešo saņēmēju turpmāko rīcību, *gan* ar starpnieku palīdzību, no kuriem daudzi kā Eiropas Padomes jaunatnes nozares daļa tādā vai citādā veidā būs iesaistīti šajā procesā.

REDZĒJUMS

Eiropas Padomes jaunatnes nozares darba redzējums ir nesaraujami saistīts ar Eiropas Padomes centrālajām vērtībām un mērķiem:

jaunieši visā Eiropā aktīvi atbalsta, aizstāv, veicina un izbauda Eiropas Padomes pamatvērtības: cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu.

MISIJA

Eiropas Padomes jaunatnes nozarei ir trīs pamatuzdevumi, kas izriet no to vispārējā redzējuma.

Pirmkārt, jauniešu *tiesību* pieejamības stiprināšana:

jaunieši un visu jauniešu pilsonisko sabiedrības formu pārstāvji var pajauties uz labvēlīgu vidi, kurā var pilnā mērā izmantot visas cilvēktiesības un brīvības, tostarp konkrētu politiku, mehānismus un resursus.

Otrkārt, *zināšanu* par jaunatni padziļināšana:

jaunatnes demokrātisko iesaistīšanos atbalsta kopienas, kurās izmēģina noteiktu praksi un kuras rada zināšanas un pieredzi.

Treškārt, jauniešu *līdzdalības* paplašināšana:

jaunieši jēgpilni piedalās lēmumu pieņemšanā plašas sociālās un politiskās vienprātības garā, atbalstot līdzdalības pārvaldību un pārskatatbildību.

Eiropas Padomes jaunatnes nozares loma un mērķis ir atbalstīt un attīstīt jauniešu pilsoniskās sabiedrības, darba ar jaunatni, jaunatnes politikas un jaunatnes pētniecības efektivitāti to centienos veicināt jauniešu aktīvu iesaistīšanos Eiropas Padomes pamatvērtību ievērošanā.

TEMATISKĀS PRIORITĀTES

Tematiskās prioritātes ir tie Eiropas Padomes jaunatnes nozares centieni, ko var sasniegt ar Eiropas Padomes Jaunatnes departamenta darbu, un resursi, ko tas spēj izmantot.

Tematiskās prioritātes ietekmi nodrošina neliels sagaidāmo rezultātu kopums (skatīt turpmāk).

Šīs tematiskās prioritātes pamatojas uz Eiropas Padomes galveno tiesību kopumu jaunatnes politikas jomā, tostarp leteikumu CM/Rec(2019)4 par palīdzību jaunajiem patvēruma meklētājiem pārejā uz pieaugušu cilvēku dzīvi, leteikumu CM/Rec(2017)4 par darbu ar jaunatni, leteikumu CM/Rec(2016)7 par jauniešu piekļuvi tiesībām, leteikumu CM/Rec(2015)3 par jauniešu no nelabvēlīgiem rajoniem piekļuvi sociālām tiesībām, leteikumu CM/Rec(2010)7 par Eiropas Padomes Hartu par izglītību demokrātiskai pilsonībai un cilvēktiesību izglītību, Ministru komitejas leteikumu dalībvalstīm CM/Rec(2010)5 par pasākumiem, ar kuriem novērst diskrimināciju seksuālās

orientācijas vai dzimumidentitātes dēļ,²¹ CM/Rec(2006)14 par pilsonību un jauniešu līdzdalību sabiedriskā dzīvē, leteikumu Rec(2004)13 par jauniešu līdzdalību vietējā un reģionālā dzīvē un leteikumu Rec(2003)8 par neformālas izglītības/mācību jauniešiem veicināšanu un atzīšanu.

Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģijai 2030. gadam ir četras tematiskās prioritātes:

1. Plurālistiskas demokrātijas atjaunošana

Šī prioritāte attiecas gan uz Eiropas Padomes jaunatnes nozares izveidoto darba portfeli attiecībā uz jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un aktīvu pilsoniskumu, gan arī uz tās plāniem risināt jautājumu par pašreizējo pilsoniskās sabiedrības telpas samazināšanos un demokrātijas deficītu mūsdienu Eiropā.

2. Piekļuve tiesībām

Šī prioritāte attiecas uz Eiropas Padomes jaunatnes nozares atzīto darba portfeli attiecībā uz jauniešu piekļuvi pilsoniskajām, politiskajām, digitālajām un sociālajām tiesībām, tostarp tiesībām uz izglītību cilvēktiesību jomā,²² kā arī tās plāniem

---

21. Ar Krievijas Federācijas atšķirīgo viedokli

22. Eiropas Padomes Hartā par izglītību demokrātiskai pilsonībai un cilvēktiesību izglītību (2010. gads) cilvēktiesību izglītība definēta kā izglītība, apmācība, izpratnes veidošana, informēšana, prakse un pasākumi, kuru mērķis, nodrošinot izglītojamiem zināšanas, prasmes un izpratni un attīstot viņu attieksmi un uzvedību, ir palīdzēt izglītojamajiem piedalīties vispārējās cilvēktiesību kultūras veidošanā un aizsardzībā sabiedrībā, lai veicinātu un aizsargātu cilvēktiesības un pamatbrīvības.

pievērsties līdz šim maz pētītajām tēmām, kas saistītas ar tiesībām, jo īpaši kolektīvajām tiesībām, piemēram, tiesībām uz tīru un veselīgu vidi.

3. Kopīga dzīve mierīgā un iekļaujošā sabiedrībā

Šī prioritāte aptver Eiropas Padomes jaunatnes nozares vispārztīto darbu pie daudzveidības izpratnes, miera veidošanas, visu rasisma un neiecietības veidu apkarošanas, starpkultūru dialoga un kultūrdažādības apguves, kā arī īpaša darba ar jauniešu kopienām, kuras šādas parādības ietekmē strukturāli un nesamērīgi (romi, bēgļi, LGBTQI, jaunieši, kurus ierobežo un nelabvēlīgi ietekmē sabiedrība). Tā attiecas arī uz Eiropas Padomes jaunatnes nozares vēlmi uzlabot centienus iekļaut un atbalstīt mazākumtautības un neaizsargātas grupas, interseksionalitāti, starppaaudžu dialogu, globālo solidaritāti, reģionālo un kaimiņattiecību sadarbību un apmaiņu ar citiem pasaules reģioniem, uzmanību uz klimata pārmaiņu, vides degradācijas un tehnoloģiju attīstības problēmām un sekām, kā arī iekļautību tās plānošanā.

4. Darbs ar jaunatni

Šī prioritāte aptver Eiropas Padomes jaunatnes nozares darbību, lai stiprinātu darbu ar jaunatni attīstību,²³ darbu ar jaunatni kvalitāti un atzišanu (dalībvalstīs un Eiropas līmenī) un Eiropas sadarbību jaunatnes darba attīstības veicināšanai, izmantojot partnerības, piemēram, partnerību ar Eiropas Komisiju. Šī prioritāte ietver arī īpašu neformālās

---

23. Skat. Ministru komitejas leteikumu CM/Rec(2017)4 par darbu ar jaunatni.

izglītības/mācīšanās pieeju veicināšanu, kalpojot Eiropas Padomes vērtībām, jo īpaši cilvēktiesību izglītības, izglītības demokrātiskai pilsonībai, digitālās pilsoniskās izglītības un kultūrdažādības izglītības jomā.

Jaunatnes nozares stratēģijā 2030. gadam ir izklāstīti visu četru tematisko prioritāšu “gaidāmie rezultāti” un vispārējā ietekme, kuru šim darbam ir paredzēts sasniegt. Tomēr papildus tūlītējiem rezultātiem, kas ir cieši saistīti ar Eiropas Padomes jaunatnes nozares darba rezultātiem, ilgtermiņa rezultāti un ietekme ir nepārprotami pakļauta sociālajiem, politiskajiem un ekonomiskajiem apstākļiem, kurus tā nevar ietekmēt.

GAIDĀMIE REZULTĀTI

1. tematiskā prioritāte: plurālistiskas demokrātijas atjaunošana

Ietekme: jauniešu demokrātiskais pilsoniskums un aktīva līdzdalība labāk palīdz pārvarēt demokrātijas problēmas.

1. gaidāmais rezultāts: jauniešu pilsoniskās sabiedrības lielāka spēja attīstīt līdzdalības demokrātiju un demokrātisko pilsonību palielināšana gan dalības ietvaros, gan ārpus tās.

2. gaidāmais rezultāts: vairāk politikas un pārvaldības procesu īsteno jēgpilnā līdzdalības garā, iesaistot jauniešus un to pārstāvjus/organizācijas.

3. gaidāmais rezultāts: spēcīgāka jauniešu politika un darbs ar jauniešiem, likvidējot jauniešu līdzdalībai liktos šķēršļus.

4. gaidāmais rezultāts: labāka iestāžu reakcija uz jaunākiem pavērsieniem demokrātijā, piemēram, izmaiņas jauniešu līdzdalības modeļos, digitalizācija.

2. tematiskā prioritāte: piekļuve tiesībām

Ietekme: jauniešiem ir labāka piekļuve tiesībām.

1. gaidāmais rezultāts: gūts labāks progress Eiropas Padomes normatīvu par jauniešu piekļuvi tiesībām īstenošanā.

2. gaidāmais rezultāts: labāka spēju veidošana un resursi jauniešu organizācijām un citām atbilstošām ieinteresētajām pusēm, lai sniegtu izglītību cilvēktiesību jautājumos, kā arī atbalstītu piekļuvi tiesībām.

3. gaidāmais rezultāts: uzlabota iestāžu reakcija uz jaunajām problēmām, kas skar jauniešu tiesības, kā arī pāreju uz pieaugušo dzīvi. kuru klāstā citu starpā ir klimata izmaiņu ietekme, digitālā telpa, mobilitātes pieaugums un jauni nodarbinātības veidi.

3. tematiskā prioritāte: kopīga dzīve mierīgā un iekļaujošā sabiedrībā

Ietekme: jaunieši visā savā daudzveidībā dzīvo dzīvi, kurā ir mazāk diskriminācijas, vardarbības, atstumtības, un palīdz veidot mierīgu un iekļaujošu sabiedrību.

1. gaidāmais rezultāts: ieinteresētās puses ir labāk sagatavotas, lai risinātu gan iekļaujošas sabiedrības veidošanu ar politikas, programmu un projektu, kas pieņem daudzveidību, palīdzību, gan arī diskriminācijas, vardarbības un atstumtības efektīvu uzraudzību un apkarošanu.

2. gaidāmais rezultāts: jaunieši, tostarp tie, kas cieš no kāda diskriminācijas vai atstumtības veida, bauda priekšrocības, kuras sniedz iespējas attīstīt saistības ar demokrātisko pilsonību un tās realizēšana.

3. gaidāmais rezultāts: galvenie pamati, tādi kā Eiropas vienotība, globālā solidaritāte, miers, starpkultūru daudzveidība, integrācijas dialogs un vides ilgtspējība, ir vēl plašāk iekļauti politikā, praksē un pētniecībā jaunatnes nozarē, kā arī ārpus tās robežām.

4. gaidāmais rezultāts: tiek stiprinātas jauniešu spējas, darbības un vadība, lai novērstu vardarbību, pārveidotu konfliktus un veidotu miera kultūru, sniedzot būtisku atbalstu ar finansējumu, veidojot sadarbības tīklus un stiprinot spējas, atzīstot jaunatnes pilnīgu daudzveidību un jauniešu organizācijas veidu.

4. tematiskā prioritāte: darbs ar jaunatni

letekme: darbā ar jaunatni tiek stiprināta jauniešu autonomija un demokrātiskā pilsonība, un tiek veicināta neformālā izglītība/mācīšanās un sociālā iekļaušana.

1. gaidāmais rezultāts: darbs ar jaunatni ir atzīts un iekļauts jaunatnes politikas satvarā, jo īpaši, izmantojot kopējo Eiropas programmu darbam ar jaunatni.

2. gaidāmais rezultāts: uzlabota darba ar jaunatni prakses kvalitāte, ko sniedz gan brīvprātīgie, gan algotie jaunatnes darbinieki.

3. gaidāmais rezultāts: plašāka piekļuve darbam ar jaunatni un neformālai izglītībai/mācībām plašāku jauniešu grupu interesēs.

SECINĀJUMS: STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANA UN PANĀKUMU DEMONSTRĒŠANA

Ministru komitejas Rezolūcija CM/Res(2020)2 veido juridisko un politisko pamatu Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam īstenošanai.

Stratēģiju īstēnos un periodiski novērtēs, izmantojot secīgas Eiropas Padomes programmas un budžetus, līdz 2030. gadam. Pēc tam Vienotā jaunatnes padome (CMJ) attiecīgi izvērtēs stratēģijas īstenošanu.

Lai novērtētu tās īstenošanu, Eiropas Padomes jaunatnes nozare uzskaitīs sava darba *iznākumus* – piemēram, atsevišķu dalībnieku atsauksmes, mācību kursu, mācību sesiju, sanāksmju un publikāciju skaitu. Tai būtu arī jādokumentē *rezultāti* un, ciktāl iespējams, šā darba plašāka *ietekme*.

Tomēr jāatgādina, ka Eiropas Padomes jaunatnes nozare nevar sasniegt katru Eiropas jauniešu, katrā ziņā ne tieši. Tā vienmēr ir atkarīga no dažādu kompleksu starpniekiem un sarunu partneriem: valsts amatpersonām, jaunajiem politiķiem, jaunatnes darbiniekiem un (dažiem) pašiem jauniešiem. Lai varētu risināt jautājumus par “uzskaiti” un “pārskatatbildību”, jānosaka līdzsvars starp uzmanību, kas jāpievērš šīm dažādajām ieinteresētajām personām, ņemot vērā to *atsšķirīgo* ieguldījumu *iznākumā* un iespējamo *ietekmi*.

Neformāla viedokļu apmaiņa par “demokrātijas stiprināšanu, iesaistot jauniešus Eiropas Padomē un tās dalībvalstīs” starp Ministru vietniekiem un galvenajiem jauniešu pārstāvjiem. 2020. gada 23. janvārī

BIBLIOGRĀFIJA UN PIRMAVOTI

* Papildus zemsvītras piezīmēm, kurās ir vispārīgas norādes uz konkrētiem elementiem, kas minēti šā informatīvā dokumenta tekstā, tā izstrādes procesu būtiski veicināja turpmāk minētie pirmavoti:

Costanza, R. (2013), "A theory of socio-ecological system change", *Journal of Bioeconomics* DOI 10.1007/s 10818-013-9165-5.

Eiropas Padomes Ministru komitejas 2008. gada Rezolūcija CM/Res(2008)23 par Eiropas Padomes jaunatnes politiku, Strasbūrā: Eiropas Padome.

Eiropas Padomes Ministru komiteja (2010. gads), Eiropas Padomes Harta par izglītību demokrātiskai pilsonībai un cilvēktiesību izglītību, pieņemta saskaņā ar Ministru komitejas lēmumu CM/Rec(2010)7, Strasbūrā: Eiropas Padome.

Eiropas Padome (2011. gads), par pasākumiem, ar kuriem novērst diskrimināciju seksuālās orientācijas vai dzimumidentitātes dēļ: Eiropas Padomes normatīvi, Strasbūrā: Eiropas Padome.

Eiropas Padomes Ministru komiteja (2017. gads), Ministru komitejas ieteikumi CM/Rec(2017)4 dalībvalstīm par darbu ar jaunatni, Strasbūrā: Eiropas Padome.

Eiropas Padomes Ministru komiteja (2018. gads): Ministru komitejas lēmums dalībvalstīm CM/Rec(2018)11 par nepieciešamību stiprināt pilsoniskās sabiedrības telpas aizsardzību un veicināšanu Eiropā.

Eiropas Padomes Jaunatnes lietu ministri (2008. gads), Eiropas Padomes jaunatnes politikas nākotne: DARBA KĀRTĪBA

2020. GADAM – deklarācija, Kijivā: Eiropas Padomes Jaunatnes lietu ministru 8. konference.

Eiropas Komisija (2018. gads), Jauniešu iesaistīšanās, saiknes veidošana un iespēju veicināšana: jauna ES jaunatnes stratēģija, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai, Briselē: Eiropas Komisija.

Jagland, T. (2018), *Iestāžu loma, draudi iestādēm (Role of Institutions, Threats to Institutions)*: Eiropas Padomes ģenerālsēkretāra ziņojums – Eiropas demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma analīze, pamatojoties uz Eiropas Padomes uzraudzības mehānismu un struktūru secinājumiem, Strasbūrā: Eiropas Padome.

Vienotās jaunatnes padomes 36. sanāksmes Sekretariāta memorands, kuru sastādīja Budapeštā 2017. gada 27.–29. martā, Eiropas Jaunatnes centrs: Darba kārtības 8. punkts – aktualitātes “Eiropas Padomes jaunatnes politikas nākotne: Darba kārtība 2020. gadam” (Rezolūcija CM/Res(2008)23 par Eiropas Padomes jaunatnes politiku). Daži galvenie aspekti un sasniegumi.

2015. gadā ANO Ģenerālajā asamblejā pieņemtā rezolūcija Mūsu pasaules pārveidošana: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam, Ņujorkā: Apvienoto Nāciju Organizācija.

Apvienoto Nāciju Organizācija (2018. gads), Jaunatne 2030. gadā: darbs ar jauniešiem un jauniešu labā – Apvienoto Nāciju Organizācijas Jaunatnes stratēģija, Ņujorkā: Ģenerālsēkretāra sūtņa jaunatnes jautājumos birojs.

Williamson, H. (2017), *Supporting young people in Europe Volume III: Looking to the Future*, Strasbourg: Eiropas Padome.

PIRMAIS PIELIKUMS: STRATĒGIJAS SAGATAVOŠANAS PROCESA APRAKSTS

Tāpat kā viss Eiropas Padomes jaunatnes nozares darbs, arī Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģiju 2030. gadam gatavoja pedantiski, paškritiski un kopīgi. Tas neizbēgami prasīja zināmu laiku. Kad tā būs pabeigta, kad to būs ratificējusi Vienotā padome un pieņēmusi Ministru komiteja, viss process būs aizņēmis aptuveni trīs gadus. Apzinoties, ka pašreizējās stratēģijas "Darba kārtība 2020. gadam" darbības termiņš tuvojās beigām, Vienotā jaunatnes padome (CMJ) nolēma izveidot jaunas stratēģijas izstrādes procesu, kas vienlaikus pamatots uz iepriekšējiem sasniegumiem un ļautu ieviest jauninājumus un reaģēt uz jaunām problēmām. To bija nepieciešams veidot Eiropas Padomes plašākās misijas, Eiropas mainīgās sociālās un politiskās ainavas un lielāku cerību uz jaunatnes nozares ietekmes sistemātisku pārbaudi kontekstā.

Vienotā padome 2017. gada martā izveidoja **ceļvedi**, lai sagatavotu augsni jaunai Eiropas Padomes jaunatnes nozares vidusposma stratēģijai desmitgadei no 2020. līdz 2030. gadam. To veidoja, rūpīgi pārdomājot un pārskatot programmu "Darba kārtība 2020. gadam" – tās galvenos sasniegumus, trūkumus, problēmas un gūto pieredzi. Pārskatīšanas gaitā tika izstrādāts plašs iniciatīvu, kampaņu, apmācību, mācību sesiju, izglītojošu materiālu un citu pasākumu saraksts, kas ietvēra Eiropas Padomes jaunatnes nozares darbības līdzšinējos rezultātus.

Pēc tam 2018. gada sākumā Eiropas Padomes Jaunatnes departaments sarīkoja **izbraukuma semināru štata darbiniekiem**, kur piedalījās vadošie darbinieki un divi ārštata

speciālisti, lai saprastu un sintezētu gan Vienotās padomes pārdomas, gan dažādus “pārmaiņu teorijas” modeļus, gatavojoties plašākam konsultāciju procesam ar galvenajām ieinteresētajām personām un labuma guvējiem no Eiropas Padomes jaunatnes nozares.

Konsultatīvajā sanāksmē 2018. gada maijā tika izvērtēti rezultāti, kas gūti programmas “Darba kārtība 2020. gadam” parametru ietvaros, un apsvērta to turpmākā nozīme un vērtība saistībā ar mainīgajām problēmām, ar kurām saskaras jaunieši Eiropā, un jaunatnes jomas plašāku institucionālo profilu, kurā darbojas Eiropas Padomes jaunatnes nozare. Izvērtējot šo kontekstu un attiecības, tika apzinātas dažas provizoriskas idejas iespējamam nozares stratēģijas satvaram, jo īpaši, ko *saglabāt*, ko *attīstīt* un kā un kur ieviest *inovācijas*.

Turpmākas apspriedes par šajās konsultācijās gūtajām idejām notika 2018. gada jūnijā Eiropas Padomes jaunatnes nozares struktūrvienību **Biroja** sanāksmēs, paredzot, ka Vienotā jaunatnes padome tās turpinās izskatīt.

Konsultatīvās sanāksmes laikā izstrādātās idejas guva plašu atbalstu **Vienotās jaunatnes padomes** sanāksmē 2018. gada oktobrī. Vienotā padome arī uzsvēra, ka ir nepieciešama jauna stratēģija, lai panāktu pareizu līdzsvaru starp nepārtrauktību un pārmaiņām, nodrošinātu sinhronitāti ar citām starptautiskām institucionālām jaunatnes stratēģijām (jo īpaši ES un ANO stratēģijām) un nodrošinātu, ka Eiropas Padomes jaunatnes nozares salīdzinošās priekšrocības ir skaidri saskatāmas.

Vienotā padome apstiprināja redakcijas grupas izveidi stratēģijas dokumenta izstrādei, kas būtu īss pārskats par

Eiropas Padomes jaunatnes nozares sasniegumiem un standartiem, liekot pamatu savam redzējumam un turpmākai operacionalizācijai, reaģējot uz prioritāriem jautājumiem, kas skar mūsdienu Eiropas jauniešus.

Redakcijas grupa tikās 2018. gada decembrī un 2019. gada janvārī, pakāpeniski iekļaujot stratēģiju pārmaiņu teorijas “ekosistēmā”, kurā bija ietverti šādi elementi:

- ▶ redzējums (Eiropas Padomes vērtības);
- ▶ Eiropas Padomes jaunatnes nozares misija;
- ▶ tai pieejamie resursi;
- ▶ atšķirīgās resursu kombinācijas, kas rada dažādas darbības un rezultātu;
- ▶ četrus tematisko prioritāšu provizoriskā apzināšana;
- ▶ dažas ierosinātās paredzamās ietekmes un gaidāmie rezultāti saistībā ar katru no ierosinātajām prioritātēm.

Pirms Vienotās padomes pilnas “politiskās” pārbaudes **Birojs** 2019. gada janvārī vēlreiz izvērtēja redakcijas grupas darba gaitu un sniedza tai plašu atbalstu.

Vienotā jaunatnes padome 2019. gada martā rūpīgi pārskatīja redakcijas grupas darbu. Tā apstiprināja vispārējo satvaru un sākotnējo saturu, nosakot, ka tajā nepieciešams veikt atsevišķus grozījumus. Ņemot vērā Vienotās padomes apspriedes un ierosinājumus, stratēģijas dokumenta projekts tika pārskatīts.

Redakcijas grupa tikās 2019. gada jūnijā. Tā apstiprināja stratēģijas galīgo struktūras un satura projektu, ierosināja pieņemt Ministru komitejas rezolūciju šajā sakarā un apsvēra

iespēju izveidot “skrejlapu”, kurā apkopoti stratēģijas un rezolūcijas galvenie elementi plašākam cilvēku lokam.

Vienotā jaunatnes padome 2019. gada oktobrī apstiprināja Stratēģijas galīgo tekstu, un 2020. gada janvārī Eiropas Padomes Jaunatnes nozares stratēģiju 2030. gadam pieņēma oficiāli.

OTRAIS PIELIKUMS: JAUNIEŠU DZĪVES KONTEKSTS EIROPĀ

1. **Tehnoloģiskais** – jauniešu iespējas un pieredzi ietekmē ne tikai dažādi “digitālās plaisas” veidi, bet arī veidi, kā tehnoloģiju attīstība ir veidojusi viņu dzīvi un ietekmējusi to, kā citi cilvēki ar viņiem mijiedarbojas. Robotikas un mākslīgā intelekta loma un ietekme, digitālās demokrātijas potenciāls un digitālās prasmes nozīme pilnvērtīgai jauniešu līdzdalībai ir tikai daži no jautājumiem, kas jāapsver un jārisina.
2. **Demogrāfiskais** – Eiropas demogrāfiskā attīstība, jo īpaši sabiedrības novecošanās dēļ, ietekmē visas sociālās grupas, bet jo īpaši jauniešus, un prasa jaunas pieejas paaudžu attiecībām un resursu sadalei.
3. **Personiskais** – “jauniešu plaisas” un sociālās atstumtības problēmu dēļ dažādas jauniešu grupas *atbalsta trūkuma dēļ* joprojām saskaras ar *neaizsargātību*, ko vēl vairāk saasina viņu apstākļi. Pieaugošās bažas par politiku attiecībā uz jauniešu *veselību un labklājību*, jo īpaši viņu garīgo veselību, ir kļuvušas izteiktākas lielā nemiera un neskaidrību, ar kurām tie saskaras, dēļ. Ir skaidrs, ka ir nepieciešama plašāka pieeja, lai veicinātu un vairotu jauniešu spējas un uzticēšanos, sniedzot mērķtiecīgas un pozitīvas iespējas un pieredzi, kad vien tas ir iespējams, kas ir ilggadējs Eiropas Padomes jaunatnes politikas filozofijas pamatprincips.
4. **Sociālais** – joprojām būtisks ir jautājums par jauniešu piekļuvi tiesībām sociālajā jomā, kā uzsvērts Eiropas Padomes lēmumā CM/Rec(2015)3 par jauniešu no

nelabvēlīgiem rajoniem piekļuvi sociālām tiesībām²⁴ un vēlāk leteikumā CM/Rec(2016)7 par jauniešu piekļuvi tiesībām.²⁵ Lai gan Eiropas Padomes jaunatnes nozare šajā jomā ir paveikusi arī daudz cita darba, vēl ir daudz darāmā, lai uzlabotu *piekļuvi izglītībai, apmācībai un nodarbinātībai*, risinātu problēmas, ar kurām saskaras jaunieši *NEET situācijā* (jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu), veicinātu *neformālās izglītības/mācību un jaunatnes darba iespējas un apkarotu nevienlīdzību, nestabilitāti un nabadzību*. Jaunatnes nozares darbs Eiropas Padomē ir vērsts uz sociālās atstumtības, diskriminācijas novēršanu un *ieciētības un sociālās kohēzijas veicināšanu*. Šis darbs ir kļuvis vēl sarežģītāks, ņemot vērā *pieaugošo daudzveidību* Eiropā un *migrācijas un bēgļu "krīzi"*, kurā ir pārmērīgi liels jauniešu īpatsvars. Turklāt pastāv bažas par *klimata krīzi un vides degradāciju*, kā arī par ilgspējīgas attīstības mērķu (IAM) nozīmi, kas uzsver jauniešu rīcības un uzmanības nozīmi abās jomās.

5. **Civilais** – daudzi jaunieši, jo īpaši tie, kurus citi uzskata par "atstumtākiem" vai kuri paši sevi par tādiem uztver, izjūt *sociālo atstumtību*, kas bieži vien rada *neuzticēšanos* daudzām institūcijām un atslēgšanos no pilsoniskās sabiedrības. Turklāt pilsoniskās izglītības trūkums un ierobežotās līdzdalības iespējas var vēl vairāk saasināt šo jautājumu. Runājot par tradicionālajām pilsoniskajām struktūrām, jaunieši var just, ka viņiem *trūkst balsis*. Tomēr uzskatu paušanai pastāv jaunas alternatīvas platformas,

---

24. <https://rm.coe.int/168066671e>.

25. <https://rm.coe.int/1680702b6e>.

piemēram, tādas, kas saistītas ar “digitālo pilsonību”, kuras ir labāk jāsaprot un jāveicina, lai nodrošinātu to pieejamību un atbilstību visām jauniešu grupām. Eiropas Padomes jaunatnes nozare saskaras ar galveno uzdevumu – atjaunot uzticēšanos, saglabāt saikni vai no jauna piesaistīt jauniešus pilsoniskai sabiedrībai, ļaut jauniešiem pašiem veidot pilsonisko sabiedrību un veicināt jauniešu iesaistīšanos pilsoniskajā un sabiedriskajā dzīvē.

6. **Politiskais** – kopš programmas “Darba kārtība 2020. gadam” izstrādes Eiropas politiskajā vidē ir notikušas būtiskas pārmaiņas. Arvien biežāk notiek *terorakti* un pieaug bažas par dažu jauniešu grupu *radikalizāciju*. Eiropa ir pieredzējusi *galēji labējo ideoloģiju ietekmes palielināšanos, populisma un nacionālisma atdzimšanu un pēcpatiesības* laikmeta, kā to tagad dēvē, sākumu. Ir izskanējuši argumenti, ka *demokrātija* daudzviet Eiropā *cieš neveiksmi* un ka dažādu iemeslu dēļ ir jūtams *izpaušmes un debašu iespēju ierobežojums*. Tas prasa atjaunot un novatorisku pieeju, lai veicinātu demokrātijas būtisko nepieciešamību, kā arī lai stātos preti rasismam, diskriminācijai un citām darbībām, kas apdraud un vājina cilvēka pamattiesības. Jauniešiem parasti trūkst uzticības tradicionālajām politiskajām struktūrām, un viņi bieži nepiedalās vēlēšanās, ar dažiem izņēmumiem. Ir steidzami jāpalielina jauniešu vēlme iesaistīties politiskās aktivitātēs un jāveicina nepietiekami pārstāvēto jauniešu grupu, tostarp jauno sieviešu un mazākumtautību pārstāvju, iekļautība politisko lēmumu pieņemšanā un pārvaldībā visos līmeņos.

TREŠAIS PIELIKUMS: EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES PRAKSES KOPIENAS

Eiropas Padomes jaunatnes nozare ietver ne tikai dažādas ārējās “prakses kopienas”, piemēram, pasniedzējus, pētniekus un politikas ekspertus jaunatnes jomā, bet to pašu var arī uzskatīt par atsevišķu “prakses kopienu”. Prakses kopienas ir noteiktas kā sociālās mācīšanās process, ja:

cilvēki, kuriem ir kopēja interese par kādu tēmu vai jomu, ilgstoši sadarbojas, daloties idejās un stratēģijās, rod risinājumus un veido inovācijas.

Eiropas Padomes jaunatnes nozarē pastāv kopīga interešu joma, kas ir vērsta uz politikas un prakses sistēmu, kuras mērķis ir radīt iespējas un veicināt pozitīvu pieredzi jauniešiem. Ir *kopiena*: Eiropas Padomes jaunatnes nozarē iesaistītās ieinteresētās personas sadarbojas, veicot kopīgas darbības, piedāvā savstarpēju atbalstu, dalās informācijā un savstarpēji mācās. Un ir *prakse*: Eiropas Padomes jaunatnes nozare sava darba veikšanai ir izstrādājusi kopīgu zināšanu, metožu un resursu kopumu.

Šiem jēdzieniem ir būtiska nozīme Eiropas Padomes jaunatnes nozares darba jomas noteikšanā. Iepriekš minētā triloģija, kas ietver jomu, kopienu un praksi, spēcīgi ietekmē Eiropas Padomes jaunatnes nozares iekšējās struktūras un attiecības. Šīs struktūras un attiecības ir visaptverošas, iekļaujošas un plašas, ietverot dažādus pasākumus, piemēram, Vienotās jaunatnes padomes sanāksmes reizi divos gados, Eiropas Jaunatnes pētnieku tīkla (PEYR) un Eiropas Jaunatnes politikas zināšanu centra (EKCYF) korespondentu ikgadējās sanāksmes, Jaunatnes departamenta Instruktoru fonda sanāksmes, sagatavošanas sanāksmes apmācības kursiem, ekspertu sanāksmes, seminārus, paredzamās publikācijas un citus pasākumus. Valdību,

jaunatnes organizāciju un jaunatnes pētījumu pārstāvji, ko kopā dēvē par “maģisko trīsstūri”, aktīvi un regulāri sadarbojas ar Eiropas Padomes jaunatnes nozari. Šī sadarbība pēdējos gados ir īpaši stiprinājusi jaunatnes nozari.

Laika gaitā Eiropas Padomes jaunatnes nozare patiešām ir pakāpeniski augusi un nostiprinājusi savu prakses kopību, paplašinot tīklus un profesionālo klāstu ģeogrāfijas, intelektuālo spēju un speciālo zināšanu ziņā. Eiropas Padomes jaunatnes nozare ir attīstījusi savu “kopīgas pārvaldības” pieeju, veicinot kopīgu lēmumu pieņemšanu starp struktūrvienībām, kurās ietilpst valdību pārstāvji un jaunatnes organizācijas. Tā ir arī ieviesusi jaunatnes pētniecību un “uz zināšanām balstītu” praksi savās darbībās, saistītajos jaunatnes centros dalībvalstīs, izmantojot kvalitātes zīmi, un izstrādājusi inovatīvas metodoloģijas, lai uzlabotu savas pamatprogrammas.

Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam mērķis ir atpazīt un novērtēt unikālo “prakses kopienu” Eiropas Padomes jaunatnes nozarē, vienlaikus apsverot arī uz āru vērstas un veicinošas nostājas pieņemšanu, lai vēl vairāk stiprinātu šo “prakses kopienu”. Jo īpaši tas var ietvert, piemēram, ciešāku sadarbību ar vietējām pašvaldībām un tikpat lielu uzmanību pret jaunajiem institucionālajiem dalībniekiem jaunatnes jomā, tāpat kā tas ir bijis, risinot aktuālus jautājumus, kas skar jauniešus Eiropā. Jāatceras, ka Eiropas Padomes jaunatnes nozare bija pirmā Eiropas institūcija, kas aktīvi strādāja ar jaunajiem romiem, LGBTQI jauniešiem, jaunajiem bēgļiem un mazākumtautību grupu jauniešiem, nevis tikai atsevišķi apsprieda šīs grupas. Eiropas Padomes jaunatnes nozare to nedrīkst aizmirst, vienlaikus atzīstot arī, ka, mainoties darba ar jaunatni un politikas ainavai, tai var nākties paplašināt savu profesionālo sasniedzamību vēl vairāk nekā iepriekš.

CETURTAIS PIELIKUMS: KAS IR "PĀRMAIŅU TEORIJA"?²⁶

Pārmaiņu teorijas (TOC) ietvaros iniciatīvu plāno sešos posmos:

1. Ilgtermiņa mērķu apzināšana.
2. "Atpakaļvērsta kartēšanu" un priekšnosacījumu vai prasību, kas vajadzīgas šā mērķa sasniegšanai, savienošana, paskaidrot, kāpēc šie priekšnosacījumi ir nepieciešami un pietiekami.
3. Savu pamatpieņēmumu par kontekstu apzināšana.
4. Intervences pasākumu, kurus veiks jūsu iniciatīva, apzināšana, lai panāktu vēlamās izmaiņas.
5. Rādītāju izstrāde, lai noskaidrotu savas iniciatīvas sniegumu, novērtējot tās rezultātus.
6. Apraksta, kas skaidro iniciatīvas loģiku, sastādīšana.

TOC process ir atkarīgs no visu būtisko un pietiekamo nosacījumu definēšanas, kas nepieciešami vēlamā ilgtermiņa rezultāta sasniegšanai TOC izmanto "atpakaļvērstu kartēšanu", kas paredz, ka plānotājiem ir jādomā apgrieztā secībā, sākot no ilgtermiņa mērķa, un pēc tam jāizdomā nepieciešamās starpposma un agrinās izmaiņas, kas jāveic, lai panāktu vēlamās izmaiņas. Tas rada saistītu rezultātu kopumu, kas pazīstams kā "pārmaiņu ceļš". "Pārmaiņu ceļš" vizuāli attēlo pārmaiņu procesu, kā to saprot iniciatīvas plānotāji, kalpojot par struktūru, uz kuras tiek būvētas citas teorijas sastāvdaļas.

---

26. avots: <https://www.theoryofchange.org/what-is-theory-of-change/how-does-theory-of-change-work/>.

Pārmaiņu ceļa izveides procesā dalībniekiem uzdod formulēt plašu pieņēmumu klāstu par pārmaiņu procesu, lai tos izskatītu un pat pārbaudītu, ļaujot noteikt, vai kādi galvenie pieņēmumi ir grūti pamatojami vai, iespējams, nepatiesi. Parasti vērā jāņem trīs svarīgi pieņēmuma veidi: a) apgalvojumus par ilgtermiņa, starpposma un agrīnu rezultātu savstarpējo saistību kartē; b) pierādījumus, kas apstiprina apgalvojumu, ka ir apzināti visi būtiskie priekšnoteikumi sekmīgai darbībai; un c) pamatojumus, kas pamato saikni starp programmas darbībām un rezultātiem, ko tām ir paredzēts sasniegt. Ceturtais pieņēmuma veids, kurā uzsvērti kontekstuāli vai vides faktori, kas var veicināt vai kavēt progresu ceļā uz rezultātu sasniegšanu ar pārmaiņām, bieži vien ir izšķirošs elements, lai pilnībā izskaidrotu pārmaiņu teoriju.

TOC pieeja plānošanā ir izstrādāta, lai veicinātu precīzu rezultātu definēšanu katrā pārmaiņu procesa posmā. Paredzams, ka lietotāji sniegs konkrētu informāciju par vēlamu izmaiņu būtību, piemēram, mērķauditoriju, izmaiņu apjomu, kas nepieciešams, lai norādītu uz panākumiem, un paredzamo izmaiņu veikšanas termiņu. Šī uzmanības pievēršana detaļām bieži vien palīdz gan finansētājiem, gan dotāciju saņēmējiem pārvērtēt sākotnēji neskaidri definēto mērķu sasniegšanas iespējamību, kas galu galā veicina saprātīgu ilgtermiņa mērķu izstrādi, kas ir izdevīgi visām iesaistītajām pusēm.

“Ekosistēmas” modeļa pamatojums²⁷

Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam sagatavošanas procesā kļuva skaidrs, ka Eiropas Padomes jaunatnes nozarei ir raksturīga “organiska” darbība. Tas noteica ekosistēmas modeļa izvēli:

- ▶ Eiropas Padomes jaunatnes nozares intervences pasākumi finanšu un operatīvā ziņā ir salīdzinoši ierobežoti;
- ▶ Eiropas Padomes darbība balstās uz pavairošanas principu, ko bieži dēvē par “multiplikatora efektu”, plašā ģeogrāfiskā teritorijā, kas ir daudzveidīga un starpdisciplināra;
- ▶ nav lineāras saiknes starp finanšu, intelektuālajiem un politiskajiem resursiem, kurus Eiropas Padomes jaunatnes nozare ieguldījusi savā intervences pasākumu “jomā”;
- ▶ tomēr, neraugoties uz to, ka lineāras saiknes nav, Eiropas Padomē pastāv plašs rezultātu klāsts un pēc tam arī pierādījumi par jaunatnes jomas rezultātiem un ietekmi attiecībā uz pētniecību, politiku un praksi;
- ▶ šie rezultāti un ietekme attīstās organiski un dažādos tempos, reaģējot ne tikai uz Eiropas Padomes jaunatnes nozares ieguldījumiem un rezultātiem, bet arī daudziem zināmiem un nezināmiem ārējiem faktoriem jaunatnes jomā un ārpus tās. Šī ietekme ir vērojama gan Eiropā, gan valstīs, pār kurām Eiropas Padomei ir ierobežota kontrole;

---

27. Skat. 1. attēlu: Eiropas Padomes jaunatnes nozare darbojas “organiski”, un to var pielīdzināt ekosistēmai, kurā rezultāti ir visu tās sastāvdaļu vai ieinteresēto personu kopīgo centienu rezultāts, lai gan Eiropas Padomes Jaunatnes departaments parasti uzsāk un koordinē šo procesu.

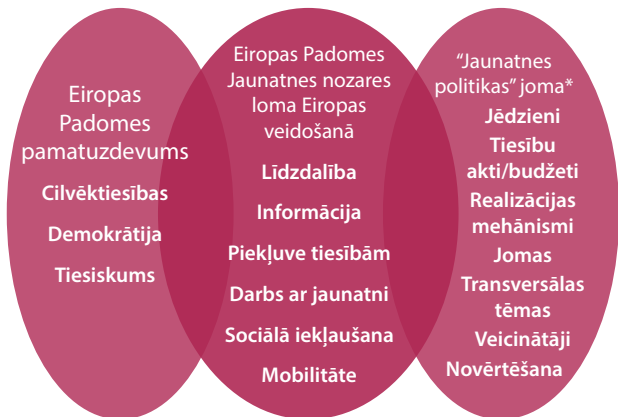
- ▶ tradicionālais loģiskais pārmaiņu teorijas modelis, kas balstās uz lineāriem savienojumiem starp ieguldījumu, darbībām, iznākumiem, rezultātiem un ietekmi, nav piemērots, lai precīzi aptvertu šeit aprakstīto organisko attīstību.

PIEKTAIS PIELIKUMS: EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES ĪPAŠAIS IEGULDĪJUMS JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBĀ EIROPĀ

2017. gadā Eiropas Jaunatnes koordinācijas komiteja (CDEJ) noteica galvenās “jaunatnes politikas” tēmas, kurās tai bija īpašas zināšanas, lai atbalstītu dalībvalstis.

Eiropas Padomes Jaunatnes departamenta un tā partneru īpašo ieguldījumu jaunatnes politikas izstrādes un īstenošanas atbalstīšanā dalībvalstīs var raksturot kā Eiropas Padomes Jaunatnes nozares lomu Eiropas veidošanā

* skat. Williamson (2002), *Supporting young people in Europe: principles, policy and practice*, Strasbūrā: Eiropas Padome.

SESTAIS PIELIKUMS: ĪPATNĪBA – EIROPAS PADOMES JAUNATNES NOZARES SALĪDZINOŠĀ PRIEKŠROCĪBA

Jaunatnes nozares stratēģijas 2030. gadam izstrādes procesā tika atzīts, ka Eiropas Padomes jaunatnes nozares “salīdzinošās priekšrocības” vai “atšķirtspējas” nostiprināšanā izšķiroša nozīme ir šādiem jēdzieniem:

- ▶ **princiipiāla** – Eiropas Padomes jaunatnes nozares darbs pamatojas uz skaidri saprotamām vērtībām (cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums). To raksturo *uzticēšanās, pārredzamība* un neatlaidīga apņemšanās veicināt vienlīdzību. Tā nekavējoties *reaģē* uz valdību atbalsta un palīdzības pieprasījumiem, vienlaikus izrādot arī dziļu *cieņu* pret valstu tradīcijām un īpatnībām. Tā atzīst jaunatnes organizācijas un jauniešus par nozīmīgiem *partneriem* sociālo pārmaiņu veicināšanā. Veiktais darbs ietver dinamisku “trialogu” starp jaunatnes pētniecību, politiku un praksi;
- ▶ **procesuāla** – papildus kopvadībai Eiropas Padomes jaunatnes nozare veicina *institucionālo sadarbību* un apmācības kursu, mācību sesiju un citu pasākumu kopīgu izstrādi. *Ilgtermiņa plānošana*, kas raksturo tās darbu, nodrošina kvalitāti, nepārtrauktību un ilgspēju. Eiropas Padomes jaunatnes nozare aktīvi iesaistās arī inovācijā un īsteno izmēģinājuma projektus par jautājumiem un tendencēm, kuras dalībvalstīs vēl nevar plaši atzīt vai noteikt par prioritārām. Kustības pret naida runu *No Hate Speech Movement* kampaņa kalpo par izcilu piemēru šādai pieejai. Kopienas organizācijas aktīvi iesaistās tās darbā, un tās iniciatīvās regulāri iekļauj sociāli atstumtās grupas, piemēram, jaunos romus, bēgļus un patvēruma meklē-

tājus. Šīs procesuālās īpašības ir aprakstītas kā Eiropas Padomes jaunatnes nozares "līdzdalības veidošanas stratēģija";

- ▶ **uz politiku orientēta** – Eiropas Padomes jaunatnes nozare nodrošina *ārēju perspektīvu* un *atbalsta pasākumus*, tostarp valstu jaunatnes politikas starptautiskos pārskatus, konsultatīvas misijas, iekļaujošus mācību kursus. Eiropas Padomes jaunatnes nozare nosaka standartus ne tikai attiecībā uz principiem, bet arī uz praktisku rīcību jauniešu labā, iesaistot jauniešus, galveno uzmanību pievēršot *iespējām*, nevis problēmām. Tā iestājas par *kvalitatīvām* un *lietotājiem draudzīgām* telpām jauniešiem;
- ▶ **praktiska** – Eiropas Padomes jaunatnes nozarei ir virkne *instrumentu* un *speciālo zināšanu*, lai *palielinātu* nozares indivīdu un organizāciju *spējas*, kā arī izstrādātu un īstenotu jaunatnes politiku. Tai ir *zināšanu* un *prasmju* tīkls, kas sniedzas pāri Eiropas Padomes Jaunatnes departamenta personālam un infrastruktūrai, bet ko tie atbalsta un savieno, veidojot *saliedētu un saskaņotu* kopumu.

Sazināties ar mums

Eiropas Padome
Jaunatnes departaments
F-67075 Strasbourg Cedex Francija

www.coe.int/youth
www.coe.int/en/web/youth/youth-strategy-2030

Priems 069523

LAV

www.coe.int

Eiropas Padome ir Eiropas vadošā cilvēktiesību organizācija. Tajā apvienojušās 46 valstis, tostarp visas Eiropas Savienības dalībvalstis. Visas Eiropas Padomes dalībvalstis ir parakstījušas Eiropas Cilvēktiesību konvenciju – līgumu, kurš radīts, lai aizsargātu cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. Eiropas Cilvēktiesību tiesa pārrauga šīs Konvencijas īstenošanu dalībvalstīs.